

EPP Benchmarking Event, Dublin 14.-17.10.2016

Paula Jäntti, Meloja ry, 24.10.2016

Irlannin melontaliitto (Canoeing Ireland) isännöi Euro Paddle Pass (EPP) järjestelmän työpajaa Dublinissa lokakuun puolivälissä. Edustettuina olivat Italia, Saksa, Tanska, Ranska, Ruotsi, Norja ja Suomi. Slovenia ja Iso-Britannia, jotka myös ovat mukana EPP-yhteistyössä, eivät tällä kertaa osallistuneet työpajaan. Dublinissa käsiteltävänä oli taitotesti 3-tason toteutus.

Suomen delegaatiota johti Kai Lindqvist Suomen Melonta- ja soutuliitosta (SMSL). Mika Lähdekorpi oli mukana Pohjolan Safarien ja Suomen Melontakouluttaja ry:n edustajana. Oma taustayhteisöni on Meloja ry.

Työpajan ideana on tutustuttaa eri maiden melojia EPP-järjestelmään ja kehittää sen yhdenmukaista toteuttamista eri maissa. Euroopan maiden kulttuuriset, lainsäädännölliset ja luonnonmaantieteelliset erot ovat haaste EPP-järjestelmän kehittämisessä. EPP-järjestelmä on ensi sijassa kehys, raami, jonka puitteissa toimitaan. Kansallisissa EPP -taitotasojen sisällöissä on eroja yksityiskohdissa.

Dublinissa melonnan lajeista oli eri työryhmät avokanootille, koskimelonalle, maratonmelonalle ja merimelonalle. SUP-melojat (stand up board) pitivät ensimmäistä konferenssiaan oman taitotestinsä kehittämiseksi. Ryhmästämme Mika osallistui koskimelonnan työryhmään ja Kai maratonmelontaan. Itse olin mukana avovesimelonnan 3-tason ryhmässä. Taso 4 tuntui turhan haastavalta.

Suomen Melonta- ja soutuliitto on määritellyt EPP3-tason yleiset tavoitteet Suomessa seuraavasti: ”EPP3-tason melojan on pystyttävä melomaan ryhmän jäsenenä itsenäisesti ja turvallisesti tason vaatimusten mukaisissa olosuhteissa. Hän pystyy arvioimaan riskejä, avustamaan pelastustoiminnassa ja osoittaa sitoutunutta asennetta melontaan. 3-tason melojan on mielletävä itsensä kykeneväksi melojaksi, ei enää aloittelijaksi.” Määrittely on yhteneväinen muiden EPP-maiden tason 3-määrittelyjen kanssa.

Avovesimelonnan 3-taso tarkoittaa Irlannissa käytännössä merimelontaa. Samoin kuin Suomessa, testaus tapahtuu päiväretken aikana avoimella vesialueella. Olosuhteilta vaaditaan, että tuulen voimakkuus on 4-8 m/s ja aallonkorkeus 0,5-1,0 m. Murtuvia aaltoja voi olla satunnaisesti. Vuorovesimelontaa ei vielä 3-tasolla testata.

Merimelonnan taitotesti toteutettiin Howthin kaupungin merialueella. Taitotestiä suorittamaan tuli lopulta kaksi nuorta irlantilaismiestä, joilla oli vahva koskimelontatausta. Ilmeisesti kova keli pelotti muita kandidaatteja, ja he peruivat osallistumisensa. Testin vastaanottajana toimi James, jolla on kouluttajan pätevyys. Mukana oli myös melontakouluttaja Connor, joka ensi sijassa vastasi meidän tarkkailijoiden turvallisuudesta merellä.

Testi alkoi rannalla, missä kokelaiden teoreettisia sää- ja olosuhdetietoja testattiin kysymyksin. Kysymykset keskittyivät säähän ja vuoroveteen sekä toimintaan melojan kaatuessa. Sen sijaan varustautumiseen päiväretkeä varten ei erityisemmin kiinnitetty huomiota. Aamupäivällä tuulta oli yli 10 m/s ja vuorovesi oli nousussa, kun lähdimme vesille. Testaus alkoi satama-altaassa, missä poijujen ja veneiden välissä pujottelulla testattiin kokelaiden taitoa kajakin vartalohallintaan ja radalle sopivien melatekniikoiden hallintaan (kuva 1). Aallonmurtajan suojasta lähdettyämme keli koveni, mutta tyylikkästi pojat suunnistivat kohti osoitettua kardinaalipoijua (kuva 2). Meille tarkkailijoille, joille valtaosalle vuoroveden ja tuulen muodostama aallokko ei ollut tuttu, tilanne oli hieman jännittävä. Koska tuuli kävi hieman sivusta vuoroveden tulosuuntaan nähden, muodostui aalloista pallomaisia. Pienen totuttelun jälkeen melonta palloaalloissa alkoi sujua, ja keskittyminen kokelaiden melonnan ja ryhmän toiminnan tarkkailuun onnistui.

Kuva 1. Satama-altaassa nähtiin ensimmäiset taidonnäytteet kanttaamisesta ja kaarivedosta

Kuva 2. Heti aallonmurtajan jälkeen pääsimme vuoroveden ja tuulen muodostamaan aallokkoon. Taustalla Ireland's Eye -saari.

Seuraava testipaikka oli Ireland's Eye -saaren länsirannan matalikko. Paikka oli suojassa kovemmalta tuulelta, mutta matalikon yli vyöryvät aallot muodostivat hauskan ja vaativankin testipaikan. Kahdeksikkoradalla kivikot piti kiertää mahdollisimman läheltä ja tarkasti haluttua reittiä myöten. Esimerkiksi myötääaltoon kahden kiven välistä meno vaati paitsi sivuvetoa (draw stroke), myös taitoa arvioida mikä on oikea hetki aallon ja veden korkeuden suhteen lähteä liikkeelle. Huonosti valitulla hetkellä meloja jäisi kuiville kiville killumaan (kuva 3).

Kuva 3. Boletta Tanskasta arvioi kivikon aaltoja

Kolmas testipaikka oli saarten välinen, reilu 20 m leveä karikkoinen salmi. Aavalta mereltä salmeen tunki valtaisia, murtuvia aaltoja. Tehtävä oli lähteä liikkeelle suojan puolelta, tehdä 360 ° käänнос meren puolen aallokossa ja meloa takaperin takaisin lähtöpaikkaan (kuva 4). Vaikka olin mukana vain tarkkailijana, halusin katsoa, kuinka itse pärjäisin testiolosuhteissa. Jamesin luvalla meloin salmeen. Mielenkiintoista oli havaita, että murtovyöhykkeessä saattoi pysyä paikallaan varsin vaivattomasti ja siinä saattoi keskittyä aaltojen ja virtausten tarkkailuun. 360 ° käänнос aallokossa onnistui vaivattomasti, mutta takaperinmelonta menikin räpeltelyksi. Tuntui, että melan vedossa ei ole tehoa eikä kajakki pure veteen ja lähde taaksepäin. Hetken mietittyäni meloinkin eteenpäin ja pääsin kantavalle aallolle, jolla pääsin irti murtovyöhykkeen vellovista virtauksista. Käytössäni oleva Tempest -kajakki oli kiitettävän hyvä vartalohallittava, mikä auttoi mukavasti takaperinmelonnassa.

Kuva 4. Toinen kokelaista, Steven, tekemässä 360°-käännöstä

Kokelaiden tehtäviin kuului meloa vielä kovassa aallokossa pikkusaaren ympäri ja tulla samaisesta salmesta takaisin. Matkalla kirkkaat kypärät vain vilahtelivat aallokossa, joten olimme oikeasti metrisessä aallokossa. Osa tarkkailijoista koki turvallisemmaksi jäädä odottelemaan meidän muiden lähtiessä reissuun Jamesin käden nostosta. Käsimerkit olivat irlantilaisilla muutoinkin hyvin hallinnassa. Tässä yksi asia tuotavaksi suomalaiseen retkimelontakulttuuriin.

Tuentojen hallintaa, pari- ja itsepelastusosiota tarkkailijaryhmä seurasi kalliolta. Lintuperspektiivi antoi uutta näkemystä havainnointiin ja maalla oli helppo keskustella tarkkailijaryhmän muiden jäsenten kanssa. Heal hook tuntui olevan yleiseurooppalainen tapa nousta kajakkiin. Yhtenä osana oli myös tajuttoman pelastus (kuva 5).

Kuva 5. Tajuttoman pelastaminen. Kokelaat, Mark ja Steven, työssä ja kokeen vastaanottaja, James, valvoo.

Vuorovesi oli jo laskussa, kun paluumatka satamaan alkoi. Testin vastaanottajan antama käsky kokelaille oli meloa satamaan mahdollisimman suoraan. Tämä onnistui hyvin. Satamassa eurooppalainen yhteistyö osoitti taitonsa eskimon opetuksessa. Toisen kokelaan eskimo oli epävarma ja italialaiset Fransesco ja Felipe opastivat häntä yhteistoimin. Rannalta seuraten oli hienoa nähdä, kuinka oppi meni perille (kuvasarja 6). Epäonnistuminen eskimossa ei evännyt testin läpäisyä, vaan kokelaalle annettiin mahdollisuus täydentää suoritusta myöhemmin.

Kuva 6. Fransesco ja Felipe Italiasta opettavat eskimoa Markille.

Itse jäin pohtimaan, olisinko hyväksynyt kokelaiden eteepäinmelonnan tekniikan olevan riittävä avovesi EPP3 -tasolle. Suomessa melonta tarkoittaa enimmäkseen pitkiä päivämatkoja, jolloin tehokas eteepäinmelonnan taito on tarpeen. Kokelaiden koskimelonnan tausta näkyi heidän melontatekniikassaan eikä koskimelonnan tyyllillä taiteta 50 km päivämatkoja. Mutta EPP katsoo suoritusta myös kokonaisuutena. Kokelaat pärjäsivät itsenäisesti ja hallitsivat eteen tulleet tilanteet vallitsevissa, testivaatimusten mukaisissa, olosuhteissa. Irlantilaisessa melontakulttuurissa pitkät päiväetapit eivät ole ensisijainen melonnan harrastamisen muoto, sillä telttaretkiilyn edellytykset ovat heikot. Heillä rantautumista ei sallita kuin nousu- ja laskuveden väliselle rantavyöhykkeelle. Virallisia telttailupaikkoja on harvassa.

Varsinaisen testin jälkeen, meitä lähti pieni naisporukka melomaan Jamesin johdolla kohti Nose of Howthia. Niemessä tuulen voima oli huima, melaan tarttuva eikä ulommas jatkamien tuntunut turvalliselta. Oma elämyksensä oli kiertää korkeiden rantakallioiden tuntumassa olevien massiivisten kivipaasien (seastag) ympäri. Niiden ympäristöön muodostuvat aallot olivat osin pelottavia, mutta myös houkuttelevia pelipaikkoja – kypärä päässä.

Sunnuntaina työpaja jatkui EPP3 -taitotestin sisällön arvioinnilla ja sisällön kehittämisellä. Päivän puheenjohtaja Benny Cullen työsti keskusteluteemat, joita pohdimme tarkemmin pienryhmissä. Omassa merimelonnan ryhmässäni (kuva 7) pohdimme mm. lämpötilan ja veden virtausten vaikutusta testiolosuhteissa. Tuulen voimakkuus ja aallon muodostuminen keskusteltiin myös, ja konsensushengessä esitimme, että olosuhdevaatimukset tulisi esittää mieluummin eurooppalaisin käsittein kuin hyvin maaspesifisillä termeillä. Toinen, hyvinkin tärkeä asia keskustelussa oli johtajuuden käsite. Meillä Suomessa on totuttu ottamaan vastuuta ryhmän muista jäsenistä jo hyvin varhaisissa melontakoulutuksen vaiheissa, mutta muissa kulttuureissa melontaretki saattaa olla hyvin autoritäärisesti johdettu. Mikäli kansallinen lainsäädäntö jo lähtökohtaisesti asettaa johtajalle erillisen, lainsäädännön näkökulmasta vastuullisen aseman ryhmässä, eivät ko maiden melontaliitot ole halukkaita liittämään johtajuuskäsitettä EPP-taitotasoihin. Sen sijaan ryhmätoimintataidoista (group awareness) olimme hyvin yksimielisiä.

Kuva 3. EPP3 melontataitotestin kokelaat, kouluttajat ja tarkkailijat Island's Eye saarella

EPP-työpajaan osallistuminen oli hieno, opettavainen, kokemus. Yhtään kertaa ei tarvinnut miettiä mistä puhuisi. Tuntemattomalle kaverille saattoi vaivatta heittää kysymyksen missä osiossa hän on mukana, ja siitä juttu jatkui itse kunkin melontakokemuksiin ja -tarinoihin. Olimme majoittuneet Lucan Spa nimiseen hotelliin, joka nimestään huolimatta ei ollut kylpylä. Hotellissa oli hyvät puitteet kokousten pitoon ja melontakohteet olivat kohtuullisen helposti saavutettavissa. Isännät huolehtivat varusteista ja kuljetuksista ja aikataulut olivat leppoisan joustavia.

Linkkejä:

<http://www.pohjolansafarit.fi/>

<http://www.suomenmelontakouluttajat.fi/>

<http://www.melontajasoutuliitto.fi/>

<http://www.melontajasoutuliitto.fi/koulutus/melonnan-koulutus/melonnan-taitokokeet/>